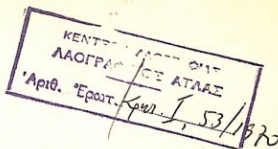


53
34

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)



A'

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ



ΑΘΗΝΑΙ 1968

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Διμήνιος 1969 - Φεβρουάριος 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)..... *Ζαύρβα*.....
(παλαιότερον ὄνομα :), Ἐπαρχίας *Κυδωνίας*
Νομοῦ *Λανίων* *Κρήτης*.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Μαζωνάκης*
... *Μιχαήλ*..... ἐπάγγελμα .. *Διδάσκαλος*...
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις ... *Κρυονέρι Σητείας*.....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... *(6)*.....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον .. *Βουλγαράκης. Δ. Γεώργιος*
.. *Βουλγαράκης*... *Ἀρχιεπί*.....
ἡλικία *Ἰνν. 50.* γραμματικαὶ γνώσεις... *Ἀλφάβητα.*
..... τόπος καταγωγῆς .. *Ζαύρβα*.
.. *μαί*... *Παιδοί*... *μαί*... *μαί*... *μαί*...

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σπορὰν καὶ ποῖαι διὰ βοσκήν ποιμνίων ; .. *Αἰ. ἔχμης. ταῦ. χωρίου. διὰ βοσκήν. αἰ. ἰνὸμαδοι. διὰ βοσκήν.*
Ἐπὶ τῶν αὐτῶν χωριστὰ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα ; .. *ο. κ.*.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτῆμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ.
.. *εἰς. φυσικά. πρόσωπα. ... χωρικοί.*
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του ; .. *καί. ... δὲν. ἐμοιράζετο. οὐρά. μετὰ θάνατον. τῶν. γονέων.*

- β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εις τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εις ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;

Εἰς ἀμφοτέρας. Περίβοάτερον. Κτηνοτροφίαν.

- 2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ασχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εις τὴν γεωργίαν ; ... —

- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εις αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

..... —

- 2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλήγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ;...

Καινάτοροι. Εἰς κτηνοτροφίαν.....

- 3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ των ; (εἰς εἶδος ἢ εις χρῆμα) ; ... *εἶδος.*

- 4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομισθίον εις χρῆμα ἢ εις εἶδος ;

Γυναῖκες. καὶ. ἄνδρες. ἀμοιβόμενοι. μὲ. χρῆμα. ἢ. εἶδος. ἢ. μὲ. δανειμὰ. μερομίσματα.

- 5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *Ναί, μὲ. τὸ. ὄνομα.*

Φαμέχιοι. Ἀπό. τὰ. χωριά. Κεραμεῖά, Πάκκονι...

- 6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ... *ἐ. τὸν. πλάκωο. ὡς. μαζωχτρες. δ. λ.*

Ἐργῶς. χωρία. Ἀγιάς, Μωακισό. Δος. κατ.

- β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ;

Ἐποχικῶς, αἱ γυναῖκες. ὡς. μαζωχτρες.

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῖς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

Μέ. κλωρίαν. Ζάων, ... καῦσαι. ... καλαμῖς
θάμνων. καί. ... θάμνους. (... Περικλ. ν.α.),
καί. ... τρώγονται. τὴν. ... ξαφρα καὶ τῶ. ... καὶ
ταῖς. ... κρετιαίμων. ... ἡμέρας.

- 2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... 1938. ... δὶ. ... Διωναν. ... ἑλαιοῦν.

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ... Μετὰ. ... τὸ. ... 1946.

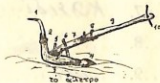
Μετὰ. ... τὸν. ... ὁδὸν.

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖται (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκευάζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; Μονόφτερο. ... προμηθεύεται καὶ

ὁ ἡμέρον. ἀπὸ. ... τῆς ὁδοῦ. ... Χανί.
... Νεμετζί.

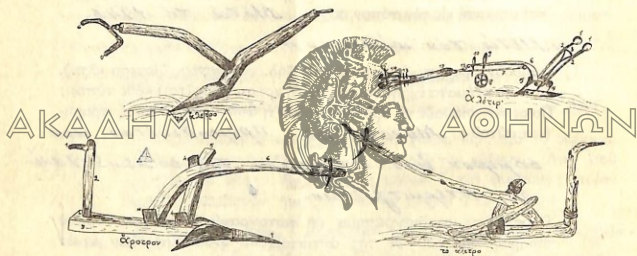
Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. ... 4. ... 7. ... 10.
2. ... 5. ... 8.
3. ... 6. ... 9.



- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) ... 3. ... 4. ... 5. ... 6. ... 7. ... 8. ... 9. ... 10.
3) Μηχανὴ θερισμοῦ ... 3. ... 4. ... 5. ... 6. ... 7. ... 8. ... 9. ... 10.

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχυῶν (δεματιῶν).. ὅχι.....
 5) Μηχανή ἀλωνισμού *ὠέλ.. χηραιομασσοειζοται*.....
 στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ
 παλαιόν ξύλινον ἄροτρον *ὦφ' ἰδιοι οἱ χειρικοί...*
Γικετα... ἐκδοχά... τοῦ... ξύλου... ἀνά... τά... ποτά-
μι, ὡς? ἐμμε, .. ἐπιδόμη... ἐφαρμογή... καὶ
ἐκκαρματισμοῦ... μερῶν........
 2) Ποία ἦτο ἡ μορφὴ τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον
 σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπήρχον (ἢ υπάρχουν)
 εἰς τὸ χρησιμοποιοῦμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκο-
 νιζόμενα ἐνταῦθα ;



- 3) Ίχθυογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.
- | | | |
|--------------------------|-------------------------|----------|
| 1. <i>κεροβάθι</i> | 6. <i>σταβάρι</i> | 11. |
| 2. <i>ἔκρη</i> | 7. <i>κλειδί</i> | 12. |
| 3. <i>ποδάρι</i> | 8. | 13. |
| 4. <i>βράχαι</i> | 9. <i>ἐνί</i> | 14. |
| 5. <i>βωάθη</i> | 10. | 15. |

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐὰν ὑπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὑνί. Τὸ ὑνὶ τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφίων ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. – Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνί (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν
εἶναι διαφορῶν τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

ἡλὸς... μιᾶς... μορφῆς... δι' ἑξῆς... τὰ... ἐξῆς...
ὡς... τὰ... ὑνὶ... ἀρίδι (1).....



- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; ὡς... τὸ... ὑνὶ... ἀρίδι.

5. τοῦ ἡγαντι ἐκείνου.

- 6) ἦτο (ἢ εἶναι) κατεσκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; ὡς... ξύλου.



- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.).....

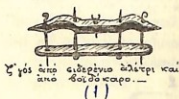
ἐκείνου, ἀρίδι, ξυλοφάι, ἀρνάρι.



8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ.
ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *Βόες. ἔως. 1938.*

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο
ζῶα ἢ ἓν ; *2. Βάδια, σήμεραν. 1. ἀλόχον.*

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
Ναί. διὰ τὰ βάδια. σήμεραν. ἔχι.



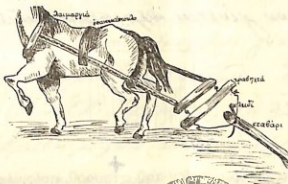
Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ
ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα
μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λοῦρα, ξεῦλες, πιζεύ-
λια κλπ.). *ἔς. τὸ. ἐν. ἀρὸν. 2. ... Μὲ. 2. ζεύγεις. ζεύ-
γεις. τὰ. λοῦρα. αἰδερένια. ...
2. ζυγός. ἦτα. ζεύγεις.*

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν
τόπον σας. *Προσδένεται. διὰ. ... 6. ζευλῶν.*

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου,
ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι),
προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε
αὐτόν). *Λοῦρα. ... τὰ. ... ἄροτρον. τοποθετεῖ-
ται. καὶ. ... συγκρατεῖται. ἐν. ... ἀρ. τῶν. διὰ
αἰδερένιου. καρ. φέαν.*

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; *1938. δι'. ἀλόχον.*
Πῶς γίνεται ἡ ξεῦσις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; *Μὲ. τὴν
κουδανία, τραβηκτά, μωαλόιννο, ... σκουνί.
2. πῆτρι.*

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον. 1) *Καυδούρα*. 2) *Τραβιχτά*. 3) *Μισαθάνκος*. 4) *Σκοινί*. 5) *Ἀνέτρι*...



ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) ; 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος) 2) γυναῖκα 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τοπὸν σας. *Ἄνδρας ἢ ἑργάτης*...

Αἱ χυκαῖνες ὠρίν. τὰ 1920 ἐμβαλόμενα.

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἄλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) 1) *Σκοινί*... 2) *Τραβιχτά*... 3) *Μισαθάνκος*... 4) *Ἀνέτρι*...

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.. *ὡς ἄνω*. (*ὡς ἄνω 12 ἐργάταις*).

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὄργωμα με σκοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

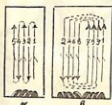
Μέ. σκοινί. διπλό. ὡς... τὰ κέρατα τῶν βοδιῶν ἢ τῆς μοιράδας τῶν ἀλόγων (καλινάρι).

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθεΐαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

*Παλαιότερον... τὸ... ὄργωμα... γίνεται... κατ'...
εὐθεΐαν γραμμὴν... ὡς... εὐσείχημα... (α).....*

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

σήμερον... γίνεται... περιφερειακῶς... ὡς... (β).....



Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὴς ἢ σποριάς, ντάμιες, σιασιές, μεσοραδες κ.λ.π.); *κατὰ... διορράς... μέ... μίαν... αὐλακίαν*

*χωρίζεται... ζμήμι... χωράφι... χωρίζεται
καὶ... ὀργώνεται... ἐν... διακρία... ἀλλο... ζμήμι... κ.λ.π.*

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); μέ αὐλακίαν; *καὶ.....*

καὶ... μέ... διορράς... ..

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μέ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον; *ἐν... τὰ... ἐν... διορράς... , μερὰ...
διορράς, μερὰς... ἐν... ἀγρῶν... ..*

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διανοίξις τῶν αὐλάκων μέ τὸ ὑνί: καθέτως, πλάγιως, βαθιά κλπ. *μέ... τὰ... ἐν... κατὰ...
τῶς... καὶ... ἐν... χωρίζεται... τὸ... ἀλλο... ..*

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. *Εἰς... ἔωσαν... τὰ... ὀργώματα γίνεται*

ἀργῆς... τοῦ... ὡς... ἀνν... τρώω... ..

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *ἐνὶ θύμῳ γίνεται... ἐκ... ὀργω-*

μα... καὶ... ὠρορά... ἐκ... ὠρορά... .. ἐνὶ... ὠρορά...

ὠρορά... (1)... ὠρορά... καλλουργία... κατὰ

ὠρορά... ὠρορά... καὶ... ὠρορά... γίνεται

ἢ... ὠρορά... καὶ... ὠρορά... ..

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

1. καλλουργία... κατὰ... ὠρορά... καὶ... ὠρορά... ..

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπάρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

2-3... ἔτη... ..

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; *Μία... καὶ... κατὰ... ..*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; *Τὸ... ὠρορά...*

Τοῦτο... ὠρορά... καὶ... ὠρορά... ..

ὠρορά... ὠρορά... καὶ... ὠρορά... ..

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ πτερὰ (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; . . *Μέ. μίαν. θέρχα.*

ἔν. ξύλον. χωρίς. αἰδέρα. εἰς. τήν. ἄμην. ἢ καί. μέ. τὰ. ἐπιθάνια (ὑποδομαται). τήν. ἰῶρα. τῆς. ἐπιετραφῆς. ἀνώ. τήν. ἄμην. τοῦ. χωραφιοῦ.

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); *τῶ. ἰσοπέδω. μέ. . . σκαλίδες, χιὰ.*

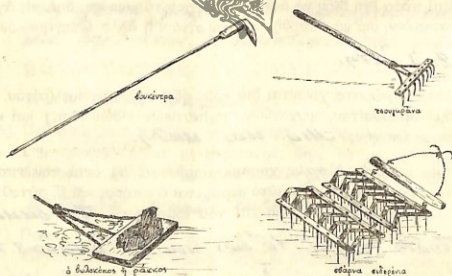
νά. ἀνὰ. ἑκατόν. εἰ. . . βάλλαι, ἐννήδως. μέ. . . τῶ. ἰσοπέδω.

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφῇ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων.)

πάντα. μέ. . . σκαλίδες, ἢ. τσαπί.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ



γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάπα κ. ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) 1). *Τα-
πα.. 2). Σκαλίδά.. 3). Χτένι.. σήμερα.. καὶ δικάρι..*
.....
.....



- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγὰν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

*οἱ βωμόφτες.. ποῦ.. βωμωετεύουν.. τὴν ὄργα-
σίαν.. ταύτην.. ἐκτελοῦν καὶ χυνοῦμεν.....*

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπο-
ρὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπαρά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου

*εἶδους. Πάντα.. τὰ.. καλύτερα.. καὶ.. ἔργα..
εἰς.. τὰ.. χωράφια, γιὰ.. τὰ.. μαζεύον.. αἱ.. καίματα..
ἔξ.. αὐτῶν.. π.χ.. κομμάτια.. μαλακὰ.. κλπ..*

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν
ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ. *ὅθεν.. ἔσφαρχα..*

διαμέριαις..
.....
.....

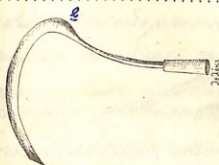
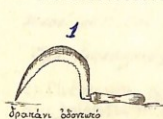
- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμή-
λων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς)
καὶ ἄλλως. *Ἐφυτεύοντο.. μία.. μία.. εἰς.. αὐτοματὴν
οἶκον.. καὶ.. σήμερα..*
.....

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερίσμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) . *Μέ..τό..δρεπάνι
ἢ..μαί..μέ..τό..χέρι..ἔχρησιμοῦσαι.εἴτα..τό.
ἔω' ἄριθ(2) ..ἕς..μοῦ..δύμεραν..*



Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

ἔχρησιμοῦσαι.εἴτα..τό..ἔω' ἄριθ(2) ..ἕς..

ΑΚΑΔΗΜΙΑ..... ΔΟΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). *Χέρι ἢ ἐργαλεῖα*



3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν). *ὁμαλὴ, ἕς.. ἀνωτέρω.. ἔω' ἄριθ(2) ..ἕς..*

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; *ἦτο.. φυλίνη.. σκελετὸς.. ἀλλά.. φύλλο.. σκελετὸς.. (ρο.. δο. δάφνης) ..*

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπά-
νια κ.ἄ.) . *οἱ... ἴδιοι... οἱ χεῖρροί... τὴν φυλάκην*

χειραλαβὴν... ἢ... δικαίς... ἐπὶ... διὰ χειρὸς... ἢ...

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς
χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ
ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιδῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων
(τῆς ρόβης κλπ.) . *παλαιότερον... καὶ... Σήμερον.*

*γίνεται θερισμός... διὰ δρεπάνων... μόνον... οἱ φαικὲς
ξεριζύνονται.*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ
δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὃ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ
σίκαλις κλπ. *παλαιά... καλὴ... καμινά... χιὰ... καὶ... θά-
ζουν... περὶ... ἄλλα...*

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν
μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *ζωάσταρα.*

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ),
τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦς τὰ δράγματα (δραχίς,
πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ
τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδά-
φους τὰ δράγματα ; . *οἱ... ἴδιοι... οἱ... θηρί... ἢ... καὶ...
... ἄλλα... καλούμενοι... δέται...*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.
Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα ; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα
τῆς χειρὸς) χωριστὰ ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφα-
λαι τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ δια-
σταυρῶννται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) . *... ἐν... ἐν... τὰ
... ἐπὶ... διασταυρῶννται, τὰ... μακριά
... τὸν... χωριστὰ... ἐπὶ... ἴδια... μεριά... τὰ... κοντὰ
... τοποθετοῦνται... ἀλλοθι... ἐπὶ... (δυσχερῶς).*

5) Πῶς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. ... μάτσα



τὸ ἀντίθετον
(μίας ποῆς) → (ἀθανασιοτοκεί)

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τρόπου καὶ ποῖον ; .. Ἄνδρες καὶ...
γυναῖκες. ... ὅχι. βέν. ἤρχοντο. ἀπὸ ἄλλου
τάμου. ἑαυτοὺς ἐδίχαζαν. τὰ ἰδιωματά του.

- 2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι μὲ ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβή, εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μὲ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τρόπον σας ὀνοματολογίαν). ἀναλόγως. διμεριστικῶς
μέ. χρῆμα, εἶδος. ἢ. δανεικοῦς.
ἐξίτητος. ἢ. μέ. φαί. ... δ. δ. ... ἀνευ. φαγη-
τοῦ. ἢ. μετὰ. φαγητοῦ.

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; στα. χεῖρα...
ἄχι. ... εἰς. τὴν. μέση. ἔθετον. αἰ. γυναῖκες
μῖαν. ισοδυν. διὰ. νὰ. μὴν. ισοκούν. τὰ
νεφρῶς.

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; . *Ναί.*

αὐθιγότε... ἀρχίζου... τὴν... ἀφ' ἑαυτοῦ... ἡμέραν... Τρίτην...

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. *Ριζιτίμα, ὡς...*

μὴ ποτε θά... μὴ... φαστεριά... καὶ... Μαντινάδες...

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν πού μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάβαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον. *Ἀφήνουν ἀθήριστον τὰ κατὰ μένον*

ἀποθίρι...

σταυροῦς ἀπὸ... ἀτάκτα... κατακαμιάζου... μάνου... τὰ... φακιδιά... ὡς... εἰδὼς... φακιδι...

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύν.

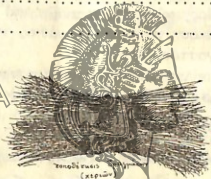
- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἦτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἔσπερας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *Ἄν... ἡ τοιοῦτο...*

(πληρὸν)... τὸ... ἀρῆκαν... 1. ἡμέραν, ἀλλως... τὸ... δεμάτιασμα... ἐγένετο... ἀμέσως...

- 2) Πῶς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδενοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν... Τό. δε...

μάτιασμα ἐγένετο... ἀποβαυτρίδων καὶ δουλ.
σταυροῖ δ' ὡς... τὰ μάτια... ἔδινεν... ὁ... δεξὴς
τὰ δ' ὡς... ἔδιναντο μὲ... στάχματα... ὅροιαι...
παῦ... εἶπον... ταυροειδῶ... φῶταν... οὐτό... ἔδαφος...
ἐργαλεῖον... δέν... ἐχρησιμοποιεῖτο...
.....
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκentrώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκentrώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

ἓνα, ἓνα... ἢ... καὶ... δύο... μαζί... αἰ... ἑξῆς...
μετεφέραντο... εἰς... τό... ἀλῶνιον...
.....
.....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; παλαιότερον... βέν... ἐνδύμονται... θυριβῶς...

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς. *Κατὰ μῆνα.*
 1) *Μάρτιου.. καὶ.. 2) Ἰαννουάριον.. αἰ.. Χειμῶνι.. καὶ..*

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ή γίνεται) ή εξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ή μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ή φωτογραφίαν. *Παλαιότερον.. μέ... Τάσων..*
.. ἑνήμερον.. μέ... διήμερον..

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζεται παλαιότερον ή διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφυλλί, βίκον); Ἐάν ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ή καλλιέργειά του, ἔπειτα ή κοπή, ή ξήρανσις καὶ ή φύλαξις αὐτοῦ. *Παλαιότερον*
Τά. ζωά. ἐτρέφαντο μὲ ἄχυρον.. Μετά..
τὸ 1895.. ἤρπαιεν.. ή διατροφή των καὶ
μέ... σανόν, ρόβι, μαναρόλια καὶ..
Βρώμενι..

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.). *Μὲ τὸ χέρι κατὰ Μάτιον μῆνα.*
 (Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ή φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) Ἡ φάρακς γίνεται... ἐπὶ... χωράφι
καὶ... τὰ... μισαδιασμα... μέ... κάβες... εἰδυές
καὶ... αἶμα... διὰ... τήν... ὠρό... δεσιν...

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ άλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Μετεφέροντο... αὐτὰ... εὐθείας... εἰς... ἀλώνι...
ἀπὸ... τοὺς... θεριεταίς... διὰ... τῶν... ὤμων...
αὐτῶν... καὶ... ἐτοιμαδεταῦντο... εὐρυδὸν...
εἰς... θεματιές...

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος οὗτοι τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τοποὺς λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστας, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σάρον; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως; *Θεμωνέ...*

Ἐτοιμαδεταῦντο... εἰς... ἐκ... καὶ... μόνου... μέ...
τόν... καρποῦν... ὠρό... τὰ... μέσα... ὠρό... ὠρα... ὠρα...

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας άλώνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ άλώνι; *Ἀνέκαθεν... ἐπὶ... ὠρό...*

ἄλώνι... εἰς... τὰ... ἐκ... καὶ... μόνου... ἐξέ...
μετα... ὁ... χωριατός... καρποῦ... ἀπὸ... τὰ...
ἄχυρα...

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ άλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; *Πάντα... ἐξ... τοῦ... χωρίου... εἰς...*

ἐμμεῖον... ὠοῦ... νά... φυσᾷ... Βόρειος... ἄνεμος...
διὰ... τὰ... Πίχμιον...

- 5) Τὸ ἄλῳνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
 ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
 σίς του, δηλ. μὲ ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *Ὁ μαδῶνας*
εἰ.π.ε. τὸ διωό. του... Ἰωὴρ. χαν. καὶ. καινά.
Ἰωωσιος. ἔβαλξε. φρω. τας. θυμάρι. ἄλῳν. κ. φρω. τας.

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἄλῳνισμα καὶ πότε λήγει ; ... *Ἀρῶ...*
Ἰούλιον... μέχρι... Σεπτέμβριον.....

- 7) Εἶδη ἄλῳνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
 λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
 ἐστρωμένον μὲ πλάκες).
 (Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
 διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) *Δύο... ἐξδῶν. καὶ...*

χωματά. ρω. νον. καὶ. με. ῥολά. κες... τετρά-
γωνες... συνεκδέσσειν. τὸ. χωματά. ρω. νον.

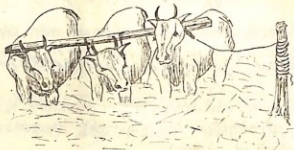
- 8) Πῶς ἐπίσκευάζεται τὸ ἄλῳνι ἐκάστου ἐτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ
 ἄλῳνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλῳνου : καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
 ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρου τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
 χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
 καὶ ἀχύρων). *Ἡ... ἐνω. με. νῆ. γίνεται. ἐκ. χ. ῥ. -*
μα. τος... καὶ... ἐν... συνεκεία... δι... ἐνω. ἀ. ῥ. -
γ. με. νῆ... κά. ω. ρου. βο. ῶ. ν. (... βο. ν. π. αἰ. εἰς)... ..

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἄλῳνι οὔ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἄλῳνι-
 σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; ... *ἐκ. ἀ. ῥ. τ. γ. ν.*
ἡμέραν... ἀ. ῥ. αἰ... 10^{ος} ἡ. ρ. ω. ν. κ. ῥ. 5... ἐ. με. 4. 2^{ος}
ἀ. ῥ. α. γ. με. ν. α. τ. ι. κ. ῥ. 5... ..

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἄλῳνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
 ὑπάρχει ἄλῳνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλῳ-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἷονδήποτε ἄλλον.

*δέν. διαφέρει. ἀλωνόστυλος... τὰ. εὐαίχνα. ἐμολώ-
νεται. ἐνυπρίτταν. διόχονται... καὶ. ἐμολώ-
νεται. (.δοῦλες).....*



11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
ήσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.). *Βοῶν πρὸ τοῦ 19*

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
νισμοῦ ξύλινος στῦλος, ὑψοῦς δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς,
στρούλουρας, δοκάνη, βουκάνη κ.α.), ἀπὸ τοῦ ὁποῖου ἐξαρτών-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχονται γύρες», καί οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

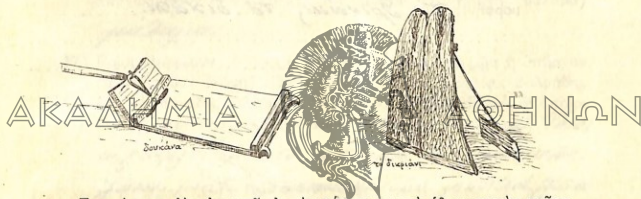
Τοιοῦτος... στῦλος... δέν... χρησιμοποιεῖται..

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλωνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μετὰ τὰ ζῶα; (Εἰς τινες τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειῆς,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειῆς περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

ὁδὸν... ἐκπύρρην... ἔ... τοιοῦτος... τρέφεις... ἐνταῦθα.

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὺς εἰς ἐν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.



Σημειώσατε, ἂν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρωμηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἄλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκία, ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; . Χρησιμοποιεῖται

*ἔ. βωλόσυρος, ἀποτεδρεύμενος. ἐν(2). βανίδων
μέ. νύκτια. ὑάδρια. γάτωθεν, ἡμέρον. διδύμια,
μήκους... ὠλάτους... Ἀχθα-
ζεται. ἐν. Χανίων. τὰ. ὄσπρια. ἄλωνίζονται
διὰ. τῶν. ποδῶν. τῶν. ζώων.*

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

Ῥωό. 1.07.μ. - 4.μ. ἔταν. δέν. εἶναι. εμκ.
νεφιά... οὐδέποτε. δέ. πατά. τός. κυρια-
ποις.

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινας τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): τὸ. θρινάκι, τὸ. διχάλι.



ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

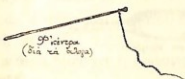
- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
πους στάχους ; . καί. χρησιμοποιεῖ. τὸ. διχάλι.

ρίστων. ἀνόπτους. στάχους. καί. ἀναματίζων
(θαλειών). ἵνα. φακερῶνται. μὲ. κοπέντες.

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
πημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ
φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχε-
διάσατε τὴν ράβδον αὐτὴν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

χρησιμοποιεῖται. ἡ. βέργα. αὐτὴ. ἡ. ἑστ.
1,50. ξυλίνη.

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. ("Ὑν Κρήτη καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν *ἡμερομάζετα... δούλα... καθ' ἡμέραν... ἐδωκίοντο... 5-6... δούλα... ἀναδράχως... τῶν... ζῶν... καὶ... τῆς ἡμέρας (βυνησιγῆς)*.



- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

μάλαμα.....

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταί (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσάπανηδές, καλούμενοι ἀλωνασταὶ καὶ ἀγωνιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βοδία ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν... *οἱ... ἰδικοί*

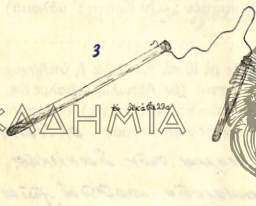
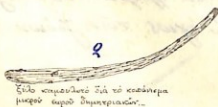
οἱ γεωργοὶ... μέ... τὰ... ἀνὰ... τῶν... δανεικῶν... ζῶν... ἀπὸ... χρησιμοποιοῦν... ὡς... δούλα... καὶ... ἀπὸ... διὰ... καὶ... δώσαν... καὶ... ἐν... αὐτοῖς... ὅταν... δά... ἀδωκίον... τὰ... ἰδικά... τῶν

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

ἔχρησιμοποιοῦντο καὶ... οἱ... κοπάνι... δες (κόπανα) ξύλινα, ὡς... πλάτανου... συνήθως

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; *Κοπάνι... δα... ξύλου... ὡς... πλάτανου... μέ... μῆκος... 35... ἐκ... φάρδος... 20... καὶ... πᾶχος... 6-8... ἐκ... μέ... περούλι*

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου;
(π.χ. φακῆς, ρεβιθίων κλπ.). *ἔτθ. δῶμα (ταρίτωκ.) ἢ αὐλήν.
ἔτθ. ἀρι., φακέι., ρεβίθια., μανιρόλια. (ἐπαρ. 1)*



Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν; *ἔνθ. δῶμα. δι. ἐπὶ ἀρι. δῶμα. τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας. ἔνθ. ἀρι. ἀνάστω. ἀνάστω. ἀνάστω
μόνον. δι. ἀ. ἀνάστω. ἀνάστω. ἀνάστω. ἀνάστω.*

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) Ἐποιοῦσθε ταῦτα. Ἐνὶ τῷ ἑδάφει. (Χάμῃ). καὶ ἐπὶ τῇ γῆτι μόνον. ὁ μαρῶς. τῶν σταχύων. Ὁ ἔκτε. ὁ πῶν. τὴν ἔργασίαν. ἔμαθι το. Χάμῃ. ἀνὰ ἄνω. εἰς. τῶν ἰσμιον. τῆς. ἀνὰ ἄνω.

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῶων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐὰν ναί, ποῖα ; Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἔλεγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμὸν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

Ἐτραγουδοῦντο... ματικαὶ δει. ἢ ἔρχονται ἰστορίαι, ἀνέμωτα, ἔξ. ἔβου. μαρτυροῦντο. καὶ ἄλλα. ἀνέμωτα.

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμὸς κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) ἔν. ἀνέμωτα.

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχες, ἐτοίμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ: λειῶμα, ἐν Κρήτῃ: μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην: θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον: δικριάνι, ἀλλαχοῦ: δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ... μάλαμα... τοῦτα σωρεῖται... μέ... τῆν... πηροῦνα... (θρινάκι) (ἔν. ἀν. 2)... τῶν... ματωτέρων... ἀνέμωτα.



Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

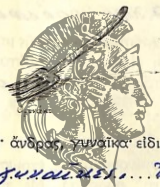
ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο. *Ὁ σωρός. ἔχει*

*ἑσθήμα. ἐσθίοντες. μέ. τά. ἄντρα. κυνδικά...
πρά. τῶν. λιχνισμάτων. ὁ. χυμωτός. γὰν. τόν.
ὑπαυρό. τόν. καί. τοσαυτέσ. ὅταν. ἀστράδικα
τόν. ἀνέμιστά. (λιχνιστά) (1. ἀρχέλαμο).....*

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο. *παλαιότερον. μέ.*

*τά. φτυάρια. τῆς. αὐτῆς. τῶρα. μέ. τῶν...
πιρουνά. (θρινάκι). ὡς. ματωτέρω. εἰμίνα.*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνῶ (ἀνέμιζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Ἄνδρες. καί. χυμωτός. ὅτι. ἔα. ἀμοιβῇ.

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἁλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σίτος κλπ ;

*τά. ἀπομένοντα. χονδρά. τεμάχια. λέγονται
κόντυλα. ταῦτα. ἀποχωρίζονται. τοῦ. καρ-
ποῦ. μέ. τόν. βόλιντρα. δεύτερον. ἀλώ-
νισμα. δὲ. συνηθίζεται.....*

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἁλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἁλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο ... *εἶς. τό. χωρίον... τοῦτο... δέν... ἀναντα-*
ται... τό. καρπολώνεμα... τό... ἀνέμισμα. ἔχ-
νετα... μοί... καί... καὶ δὲ μοί... διά... τά.....
ὕβωρια... μοί... διά... τά... δημητριακὰ.....

- 6) Ἐφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἀ.) ;.....

Μέ. τόν... Βόλιατρα... οἱ... κόντυλοι... μοί... ματό-
ων... μέ... τό... κόμπια... τά... μικράτρα... ἄχυ-
ρα, πετραδάμα... κ.τ.λ. (ἀπομοσμένιδα).

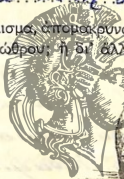
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

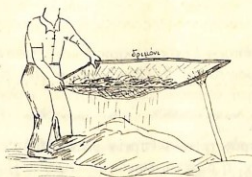
ΑΘΗΝΩΝ



κόσκινον παλαιο δερμόνι



κόσκινον ἢ ἀνέμισμα



νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἀχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἡ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) *Ἡ ἐργασία γίνεται..*

*ἀπὸ γυναῖκες.. καὶ ἄνδρες... ἐκ τῶν.. τὸν
βιάσασθαι.. ἐξῆλθεν.. τοῦ.. ἀλωνιᾶν.. καὶ.. ἡ.. ἡ
βαρὺ.. τὸν.. μαρτυρῶ.. διὰ.. τὴν.. διαδοχὴν (βιά-
σασθαι), ἄλλως.. μέ.. σπορά.. σπορά.. τὸ
πρώτον.. (καὶ.. σπορῶν.. ἐκτελεῖ.. τοῦτα)..*

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἄνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; *κατὰ τὸ.. βόλιον.. ἐξῆλ-*

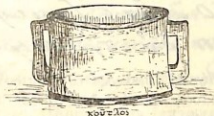
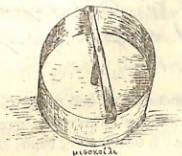
*ματίζεται.. μέντοι.. τοῦ.. ἡ.. σχηματίζεται
ἐκ τῶν.. μέ.. ἄλλως.. σπορῶν.. καὶ.. ἀκο-
λουθεῖ.. τὸ.. ἡ..
προσκύνησις.. ἀσπασμὸς.. δὲ.. συνηθίζεται.*

- 8) Ἀλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποῖα ἦτο ἡ συνθήκη. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις ὀκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας). *κατεβάτε*

ὁ Μοναρχὸς εἰς τοὺς Μπαρτέζην δελ. ἦται...
 ἡσούν. 24. 5. ἦ. 10%. ἀναδράχως... ἡ κίτρον. 15.
 ἐξένητο μὲ. κα. τὰ. καντόρι. ἡσού. ἡρατοῦσαν.



κοὐτ' ἄλλο·

- 2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος, εἰς τὸ ἁλώνι ;

α) τὸ παπαδιότικο,

β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,

χ) τὸ γυφτιάτικο,

ὁ τὸ ἀλωναῖο καπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερα μέτρα τῶν δημοτριάκων (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχθυογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν). *Τὰ δημοτριάκω... ἐμετρούντο.*

мѣ. 2000. VI. 15. (1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837.

Τὸ παραδείξιμα κατεβόληται τὸν χει-

μύκη από τὸ αἶμα.....

- 3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς ἐδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνθηκὰς) Μέσα εἰς καδῶνια ἢ πιθάρια...

1. καρόνα. χιρράς. και (1000) ομιάδων.

ἡ ἡρώδης καὶ αὐτὴ χρησιμοποίησεν ὡς κλίση.

- 4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; Ἀπερὶωμένη... εἰς... τοῦς..
 Ἀπερὶωμένης (ἀπερὶωμένης)... εἰδενή... ἀποδῆμυ..
 ὡρὰς... τοῦτα... καὶ... μένου... ..

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχους ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

Ἡ διαλογὴ... ἐγένετο... μετὰ... τὰ... θίξιμα... ..
 Ὁ ὡρῶτας... (μετακινούμενος)... ὡρῶτας... ὡρῶτας... ..
 τὰ... διὰ... τὴν... σποράν... ..

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Ἄχι... ἀν... ἐκέρπει... τακίτη... ἀνθήθια... ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσῳ χρόνῳ ; ...

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΉΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμνα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Μόνον... τὸ... πᾶσχα... (κάψιμο... Ἰούδα)... ..
 Ὁδονία... ἄλλαν... ἡμέραν... τοῦ... ἔτους... ..

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; ...

Τὸ... μ... Σάββατον... κατὰ... τὴν... διάρκειαν... ..
 τῆς... ὡρῶτης... Ἀναστασεως... ..

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

..*κάγγμα τοῦ Ἰούδα*.....

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν τήν πυράν; παιδιά, ήλικιωμένοι, ποίος άλλος;...

*τά ἰουδαία... ξυμμάχως μαθηταί... τῶν...
μεγαλειτέρων... τάξεων τοῦ βασιμ. σκοτεινίου*

2) Ποίος ή ποιοι συλλέγουν τά ξύλα, θάμνους κλπ. διά τήν πυράν.

Τά κλέπτουν; "Αν ναί, άπό ποίον μέρος; *τά ἰουδαία*....

*βυθιάζοντες ξύλα, ραῦκα... αἰσός... αὐλές... ἐπι...
τιῶν (τά μδέωτον)... καί... ἐκ... πυράν... τά... θείουν*

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

*ἔωί τοῦ πυροῦ... τίθεται... ὁ Ἰούδας... μέ... ραῦκα
ἐκ... τό... ἑαυτοῦ... !... ἑρμῆ... τόν... φυλάσσον
νά... μόν... τόν... μδέχων... μόν... ὑπὸ... καί...
καρπῆ... ἐκ... τοῦ... αἰσός... πυράν... ὅς... πᾶσι...*

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διά κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι έπικλήσεις, ξόρκια, ᾠσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τά σχετικά κείμενα

.....

.....

.....

.....

2) Πηδήματα, χοροί γύρω άπό τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

.....

.....

.....

.....

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυράς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) . . .

[illegible]

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

.....

.....

.....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερή περιγραφή του έθιμου εις τὸν τόπον σας

Ἐπεὶ ταῦτ' ὁμῶς πείσεται ὁ νόθος, μέγαν τε καὶ
 παλαιά, φησὶν ἡ πόλις. Τόσον τὰ ρούπα ἔδωκε
 καὶ τὰ φύρα κτείσσεται ἀπὸ αὐτοῦ.
 ὁμοιωθῆναι... τὰν φιλὰς οὐκ ἔχει καὶ μήν. Τὸν
 κατέχουσιν... ἔτην... ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ἐπιταγή.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ